

Onderwerp: Het z.g. "bevrijdingsleger voor West-Irian" en andere gelijksoortige organisaties in Indonesië

ZEER GEHEIM
=====

Omstreeks December 1954 werd op initiatief van enkele jongeren in Solo een "bevrijdingsleger voor West-Irian" georganiseerd, waarvan het hoofdkwartier in Midden-Java gevestigd werd, terwijl op enkele andere plaatsen intussen consula-ten werden opgericht.

Deze organisatie werd in het leven geroepen met het doel:

- 1. de eenheid van de jongeren in het bevrijdingsleger voor West-Irian te versterken,
- 2. de eenheid onder de jongeren en de maatschappij, ongeacht hun verschillen-de inzichten, te bevorderen, en
- 3. de haat aan te kweken onder de jongeren en de maatschappij tegen het kolo-nialisme op de wereld, teneinde dit uit te roeien.

In enkele daerah's zou men reeds begonnen zijn, de jongeren, die het sterke verlangen koesteren om in dit leger te worden opgenomen, te registreren. Zo zouden in het gebied van Surakarta voor de periode 24-12-1954 tot 6-1-1955 reeds 8000 jongeren zijn ingeschreven.

Blijkens een Aneta-bericht van 13-2-1955, zou "het bevrijdingscorps voor West-Irian" in Solo medegedeeld hebben, in Februari een delegatie naar Djakar-ta te hebben gestuurd om de regering, het Bureau West-Irian en de partij- en organisatieleiders toelichtingen te geven inzake het voornemen van het be-vrijdingscorps om een "frontale actie" te organiseren voor de bevrijding van West-Irian, en ook om voorbereidingen te treffen voor de oprichting van afde-lingen van dit corps in Buitenzorg, Sukabumi en Cheribon.

Behalve in Midden-Java heeft dit bevrijdingscorps thans bovendien afdelingen in Djakarta en Bandung.

Bij de ontmoeting tussen de delegatie van dit corps en President SUKARNO, gaf deze laatste een uiteenzetting van de voor- en nadelen van het door de orga-nisatie ontworpen strijdplan; daarbij de hoop uitsprekende, dat de jongeren van het bevrijdingscorps helden van de natie zullen worden.

De oud vice-premier Mr WONGSONEGORO, de vice-voorzitter van de P.N.I., S. MANGUNSARKORO, de algemeen secretaris van de P.K.I., D. N. AIDIT en ARUDJI KARTAWINATA van de P.S.I.I. stemden in principe in met het door dit corps naar voren gebrachte idee.

Ook de algemeen voorzitter van de P.S.I., SUTAN SJAHRIR, ging er mee accoord, maar hij vroeg zich af of de regering deze strijd kon goedkeuren.

De delegatie heeft de Masjumileider MOHAMMAD NATSIR en Dr SUKIMAN niet kun-nen ontmoeten, daar de eerste ziek was en de tweede zich in Jogjakarta bevond. Zij (de delegatie) werd voorts door BUNG TOMO en Mevr. PUDJOBUNTORO namens de raad van het Bureau Irian ontvangen, die haar adviseerden om contact op te nemen met Premier ALI SASTROAMIDJOJO.

Op de daarop gevolgde ontmoeting verklaarde laatstgenoemde, dat tussen hem en het Bureau Irian een "understanding" bestaat, zodat het bevrijdingscorps zich steeds tot dat Bureau kan wenden.

Voorts verklaarde men van de zijde van het bevrijdingscorps, dat het corps een screening on cedsaflegging zal houden onder zijn circa 25.000 leden en verder officieren zal benoemen, die uitsluitend als kaderleider dienen te worden beschouwd. Ook zal het corps vakopleidingen geven aan zijn leden, op-dat na de "verovering van West-Irian, zij dit gebied mede kunnen opbouwen en "vullen".

De delegatie heeft ook Bandung bezocht, alwaar zij een ontmoeting heeft go-had met het bestuur van het "Revolutionnaire Volksfront" ("Front Revolusioner Rakjat").

Dit Volksfront, dat ook omstreeks December 1954 werd opgericht, heeft zich eveneens aangekondigd als een strijdorganisatie voor de bevrijding van "Irian".

De voorzitter van het "F.R.R." is zekere WIDASTRA SUJASA, Baliër, een gewezen voorlichtingsambtenaar, die tevens voorzitter is van de "Pergerakan Mahasiswa Progressief", een communistische mantelorganisatie.

Het Revolutionnaire Volksfront te Bandung zou reeds 2500 leden tellen, voornamelijk uit jeugdige studenten en leerlingen van de hogere klassen van de S.M.P. en S.M.A. (Sekolah Menengah Pertama en Sekolah Menengah Atas = onderbouw en bovenbouw van de middelbare school).

Blijkens een mededeling van de wd. Hoge Commissaris te Djakarta van 3-1-1955 hield deze strijdorganisatie in December 1954 te Bandung een vergadering, waarop men fel tegen de Nederlanders ageerde. Het is tijdens deze bijeenkomst, aldus BARON VAN ITTERSUM, heel wat warmer toegegaan dan de verslagen in Aneta en in de Indonesische pers zouden doen vermoeden; het jeugdige publiek verkeerde in een bepaald strijdlustige stemming tegen de Nederlanders, zulks blijkende uit kreten als: "hantam sadja orang Belanda" (= geef de Nederlanders er maar flink van langs; rapp.) en dergelijke.

Ook in Djakarta werd omstreeks medio 1954 een soortgelijke beweging opgericht, met name de "Gerakan Pembebasan Irian Barat" (afgekort: "Gerpi" = Beweging tot bevrijding van West-Irian), welke zich tot taak stelt er aan mede te werken om binnen de kortst mogelijke tijd West-Irian binnen het Indonesische grondgebied terug te brengen.

Deze beweging richtte zich in een oproep tot het gehele Indonesische volk, in het bijzonder tot de strijders, zowel de voormalige als de nog gewapende strijders (de weermacht), om verenigd aan alle eventualiteiten m.b.t. de bevrijding van "Irian" het hoofd te bieden en de belangen van land en volk te verdedigen op grond van de proclamatie van 17-8-1945. De nog bestaande overheersing over een deel van het R.I.-gebied door de "koloniale" Nederlanders betekent, aldus de Gerpi, dat de revolutionaire strijd, welke op 17-8-1945 is begonnen, nog niet is afgelopen en moet worden voortgezet.

Ook op de verschillende andere plaatsen in Indonesië meende men i.v.m. de Indonesische claim op "Irian" allerhande acties te moeten voeren.

Zo werden (waren) diverse organisaties in het leven geroepen, waarvan enkele hieronder genoemd zullen worden, teneinde de huidige aldaar heersende activiteiten op dit gebied te kenschetsen. Deze zijn o.a.:

1. de "Panitia Aksi Pembebasan Irian Barat" (Actie-comité voor de bevrijding van West-Irian) te Makassar, waaraan ook door enkele communistische jongerenorganisaties werd deelgenomen;

2. de "Dewan Aksi Pemboikotan Barang Belanda" (een comité ter bevordering van de boycot van Nederlandse goederen), afgekort: "Dapcembab", met zekere A. MALIK TERAKKA als voorzitter. De bedoeling van dit comité, dat op 30-8-1954 te Makassar werd opgericht, is om zodoende West-Irian onder het gezag van de R.I. te brengen.

3. de "Dewan Revolusioner Pembebasan Irian-Barat" (Revolutionnaire Raad voor de bevrijding van West-Irian), een organisatie door Islamietische jongeren te Makassar in het leven geroepen, met ANDI TENRIADJI als voorzitter van deze Raad. Doel is het inzetten van de krachten van de Islamietische jongeren in de strijd van de regering om "Irian";

4. het "Actie-Comité voor de annulering van de R.T.C.-overeenkomsten en de bevrijding van West-Irian" te Bandjermasin (Z.O.Borneo), dat onder voorzitterschap staat van MAS RIPAI van de P.N.I.;

5. het permanente "Comité tot het terugkrijgen van West-Irian" te Palembang, dat begin Jan. 1955 door vertegenwoordigers van de P.K.I., de P.N.I., de Verenigde Islamietische Partij, het "Front Pemuda Indonesia", boeren- en vrouwenorganisaties werd opgericht.

De Nederlandse Commissaris te Palembang schreef over de toestand aldaar i.v.m. de kwestie "Irian" op 24-1-1955 het navolgende:

"Vooral de Irian-claim is in Zuid-Sumatra in alle toonaarden bezongen. Zowel de pers als politieke en vakverenigingsleiders hebben zich uitgesloofd elkaar in felheid (en dwaasheid) te overtreffen. Overal, tot in het diepe binnenland, wordt de bevolking opgezwepen. Na de massavergadering en de demonstraties te Palembang, werden "Irian-comité's" opgericht op alle plaatsen, welke zichzelf ook maar enigszins respecteerden. Overal werden volksvergaderingen georganiseerd. Resoluties strekkende tot de opzegging der financieel economische overeenkomsten en tot de verbreking der diplomatieke en economische betrekkingen met Nederland, de stopzetting van de schuldaafdoening aan Nederland, de confiscatie van de Nederlandse eigendommen, de instelling van een provincie Irian en de gewelddadige "herovering" van dit gebied, stromen binnen. En wat de pers durft en blijkbaar mag schrijven, gaat thans wel alle perken van fatsoen te buiten. Trouwens, het is uiteraard niet Zuid-Sumatra wat de toon aangeeft. De toon komt van elders, hier valt men slechts in", aldus Mr VLEER.

Niet alleen in Indonesië, doch ook daar buiten, met name in Malakka, lieten de aldaar verblijvende Indonesiërs zich niet onbetuigd. Zo heeft de "Perserikatan Pemuda Malaya diluar Tanah Air", een vereniging van in het buitenland verblijvende Maleise jongeren, op een op 26-12-1954 te Djakarta gehouden congres een resolutie aangenomen, waarin o.a.:

a. aan alle organisaties en verenigingen van Maleise jongeren in India, Pakistan, Ceylon, Burma, Egypte, Filippijnen, Frankrijk, Engeland en de Verenigde Staten via de regering, waar ze zich bevinden, wordt verzocht blijk te geven van hun strijd lust;

b. volledige steun wordt toegezegd aan Indonesië inzake de strijd om West-Irian;

c. alle Maleise jongeren in Indonesië en daarbuiten worden aangespoord volledige steun te verlenen aan de nationale claim van Indonesië.

In aansluiting op hetgeen hiervoren over het z.g. "bevrijdingsleger voor West-Irian" gezegd is, rapporteert de Hoge Commissaris te Djakarta, naar aanleiding van een verzoek van Minister LUNS om eventueel ter zake een démarche bij de Indonesische Regering te ondernemen, op 4-3-1955 over dit corps nog het volgende.

Na de berichten van medio Februari is van uitbreiding van deze beweging weinig gebleken. Buiten Java schijnt alleen in Medan het Solose initiatief weerklank te hebben gevonden. Een comité van oud-strijders aldaar zou een bevrijdingscorps ter sterkte van aanvankelijk 3, later 1 bataljon bijeenbrengen.

Ik meen, aldus GRAAF VAN BYLANDT, dat vooralsnog aan deze acties weinig of geen "militaire" betekenis moet worden toegekend, o.m. omdat van bewapening (nog) niets is gebleken en het leger in het algemeen afwijzend staat tegen pogingen van ex-strijders om op de één of andere wijze hun plaats in de militaire sector te heroveren. Het lijkt mij echter aannemelijk, dat Minister IWA en ook de President, die vertegenwoordigers van de beweging ten paleize ontving, met deze actie sympathiseren. Intussen is tegen de vorming van bewapende bevrijdingscorpsen van de zijde der Islamietische oud-strijders reeds bezwaar gemaakt. De voorzitter van hun vereniging, BACHREN EDREES, gaf namelijk als zijn persoonlijke mening te kennen, dat indien de "Barisan Pombobasan Irian Barat" streeft naar een corps, dat nederhand zal worden bewapend, dit optreden een daad van anarchie is. EDREES achtte het beter deze krachten voor de opbouw van het land aan te wenden daar er reeds voldoende organisaties zijn, die voor de bevrijding van West-Irian strijden.

Voor een eventuele demarche terzake bij de Indonosische regering, aldus besluit de Hoge Commissaris zijn mededeling, zie ik voorshands geen aanleiding.

Kabinet 16 - 3 - 1955.

Sg